

24 mrt 2015 -12:27

## Gedwongen huwelijken en kindhuwelijken: ook in België een realiteit, maar niet onvermijdelijk

Brussel, 24.03.2015 – Vandaag organiseerde het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen in samenwerking met het International Centre for Reproductive Health (ICRH) en Plan België een colloquium getiteld 'Suggesties voor de aanpak van kind - en gedwongen huwelijken[1] in België en in Belgische partnerlanden'. Het ICRH stelde er een kwalitatieve studie naar de problematiek in België voor. Plan België vestigde onder andere de aandacht op kind- en gedwongen huwelijken in ontwikkelingslanden. Het Instituut formuleerde aanbevelingen voor professionals uit het werkveld en in de politieke wereld.

### Kwalitatieve studie

De door het ICRH voorgestelde kwalitatieve studie beschrijft de karakteristieken van gedwongen huwelijken in België[2]. De studie werd uitgevoerd in 2013 en 2014 en stelt vast dat deze problematiek zowel de al sinds lange tijd in België verblijvende etnische minderheden als de nieuwe migranten betreft. Etnische minderheden zoals de Roma en de Afghanen worden in het bijzonder geconfronteerd met kindhuwelijken. Zowel vrouwen als mannen worden getroffen. Vrouwen hebben echter meestal minder mogelijkheden om eraan te ontsnappen of te reageren. Het voortbestaan van gedwongen huwelijken is niet eigen aan een gemeenschap, religie of afkomst, maar kan verklaard worden door het overleven van een genderspecifieke culturele praktijk.

Het voortbestaan van deze praktijk is vooral te wijten aan de sterke psychologische druk van de familie en de gemeenschap, in België of in het buitenland. Die druk zorgt ook voor gevoelens van angst en trouw ten overstaan van de familie en de gemeenschap bij het slachtoffer.

Dit alles heeft zware gevolgen voor de slachtoffers: psychologische problemen, geweld, tienerzwangerschappen, verstoting uit de familie, isolement, schoolverlaten, financiële en integratieproblemen, enz.

Uit de studie blijkt ook dat de professionals zich onvoldoende opgeleid voelen en een tekort hebben aan interculturele competenties, informatie en praktische instrumenten voor het vaststellen en herkennen van gedwongen huwelijken, interventieprotocollen, de van kracht zijnde wetgeving en de rechten van slachtoffers.

### Aanbevelingen

Ondanks het feit dat de bestaande wetgeving gedwongen huwelijken en gedwongen wettelijke samenwoning strafbaar stelt en ondubbelzinnig benadrukt dat de overheid deze praktijken niet tolereert, is

deze wetgeving onvoldoende gekend en blijft de toepassing ervan moeilijk. Ter gelegenheid van dit colloquium bracht het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen concrete aanbevelingen aan voor de bestrijding van gedwongen huwelijken. Het Instituut stelde deze aanbevelingen op na een raadpleging van de NGO's en het middenveld en ze maken deel uit van het ontwerp van het nieuw Nationaal Actieplan.

Het Instituut beveelt aan meer te sensibiliseren en meer te informeren via folders en campagnes om gedwongen huwelijken te vermijden of wat je kan doen als je in die situatie bevindt. *“De opvoeding over relaties, seksualiteit en huwelijk binnen scholen blijft belangrijk. Iedereen heeft het recht om haar of zijn eigen partner en leven te kiezen en vrij over het eigen lichaam te beschikken”*, verklaart Liesbet Stevens, Adjunct-Directeur van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.

Het Instituut beveelt aan om de problematiek van gedwongen huwelijken op te nemen in de basis- en voortgezette opleidingen van de beroeps categorieën die met deze situaties geconfronteerd worden, zoals politieagenten, ambtenaren van de burgerlijke stand, huis- en ziekenhuisartsen, leerkrachten, maatschappelijk assistenten, enz.

Er moeten concrete instrumenten ontwikkeld worden om gedwongen huwelijken snel en adequaat op te sporen. Zo dient, naar analogie met de omzendbrief inzake schijnhuwelijken[3], een instrument ontwikkeld te worden om de signalen van een gedwongen huwelijk te herkennen. Bovendien moet ook voor scholen een signalenlijst en een pedagogisch dossier ontwikkeld worden zodat zij risicosituaties tijdig kunnen signaleren.

Ten slotte roept het Instituut op tot het bevorderen en beschermen van de mensenrechten en de menselijke waardigheid zowel in België als in het buitenland. Het Instituut wenst aldus dat de strijd tegen kindhuwelijken en gedwongen huwelijken opgenomen wordt in de bilaterale politieke dialoog met de betrokken landen, met een bijzondere aandacht voor de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

Plan België is tevreden over het engagement van de regering Michel tegen kind- en gedwongen huwelijken in de Belgische ontwikkelingssamenwerking en op de internationale scène, maar herhaalde dat dit engagement, om coherent te zijn, gepaard moet gaan met een versterking van de maatregelen ter bestrijding van deze praktijk op het eigen grondgebied.

#### Prevalentie

In België werden sinds 2010 slechts 56 klachten met betrekking tot een gedwongen huwelijk geregistreerd

door de politie. Er werd nog geen enkele specifieke prevalentiestudie op nationaal niveau gevoerd naar gedwongen huwelijken. Niettemin tonen verschillende onderzoeken aan dat er regelmatig gevallen worden gemeld bij de organisaties die instaan voor de hulpverlening aan slachtoffers. Bovendien wordt het zeer vaak aangehaald als motief bij asielaanvragen. Tussen 2009 en 2013 werden 3397 aanvragen met betrekking tot een gedwongen huwelijk behandeld door het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

Volgens cijfers van de Verenigde Naties aangaande kindhuwelijken huwden 720 miljoen meisjes voor ze 18 jaar waren. 250 miljoen van hen waren nog geen 15. En het gaat ook om jongens. 156 miljoen huwden voor ze 18 jaar werden. Meisjes worden er echter op overmatige wijze door getroffen.

Perscontact:

Elodie Debrumetz (Communicatieverantwoordelijke), IGVM

E-mail : [elodie.debrumetz@iefh.belgique.be](mailto:elodie.debrumetz@iefh.belgique.be)

GSM: 0497/236767

TEL: 02 233 49 47

[1] Men spreekt van een kindhuwelijk als één van de partners (of beide) jonger is dan 18 en een huwelijk wordt als gedwongen beschouwd als minstens één van de partners de toekomstige echtgenoot niet vrij kan kiezen.

[2] En ook in Italië en Spanje.

[3] Omzendbrief inzake de wet van 2 juni 2013 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, de wet van 31 december 1851 met betrekking tot de consulaten en de consulaire rechtsmacht, het Strafwetboek, het Gerechtelijk Wetboek en de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, met het oog op de strijd tegen de schijnhuwelijken en de schijnwettelijke samenwoningen.

Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen  
Ernest Blerotstraat 1  
1070 Brussel  
België  
+ 32 2 233 44 00  
<http://igvm-iefh.belgium.be>

Liesbet Vanhollebeke  
Communicatiedeskundige  
+32 233 41 75  
[liesbet.vanhollebeke@igvm.belgie.be](mailto:liesbet.vanhollebeke@igvm.belgie.be)

Komlan Toulassi-Mensah  
Perscontact  
+32 2 233 52 82  
[komlan.toulassi-mensah@iefh.belgique.be](mailto:komlan.toulassi-mensah@iefh.belgique.be)